

SAUSIO 13-OSIOS PRADŽIA

arba naktinių pamainų nemigos dovana

Istorinė apybraiža

Ižanga, susipratimas laike, atsidavimas tikrovės apraiškai

Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Kančia

Išėjęs iš ten, Jėzus savo įpročiu pasuko į Alyvų kalną. Įkandin nuėjo ir mokiniai. Atėjus į vietą, jis įspėjo: „Melskitės, kad nepakliūtume į pagundą!“ Jis atitolino nuo jų maždaug per akmens metimą ir atsiklaupęs ėmė melstis: „Tėve, jei nori, atimk šitą taurę nuo manęs, tačiau tebūna ne mano, bet tavo valia!“ Jam apsireiškė iš dangaus angelas ir jį sustiprino. Mirtino sielvarto apimtas, jis dar karščiau meldėsi. Jo prakaitas pasidarė tarsi tiršto kraujo lašai, varvantys žemėn. Atsikėlęs po maldos, jis atėjo pas mokinius ir rado juos iš liūdesio užmigusius. Jis tarė jiems: „**Kodėl miegate? Kelkitės ir melskitės, kad nepakliūtumėte į pagundą!**“ **

Pašaukimas

Tuo metu vis dar dirbau naktinėse pamainose paprastu darbininku. Darbas buvo nesunkus, bet labai svarbu buvo neužmigti. Visą parą kaito DKG „Jiesia“ tunelinės krosnys, šalia jų visada zujo ir krovė į jas gaminius miego nenorintys keramikos degikai. Tuo metu energijos niekas netaupė, tad krosnys degino dujas be jokių limitų. Visa aplinka buvo suderinta pagal paveldėtą sovietinį plano vykdymą. Ta aplinka buvo tikrai egzotiškai šauni. Sunku suprasti, kad būtent taip – daugiau nepasikartos. Mano tuolaikiniame gyvenime buvo daug visokių gyvenimo išbandymų ir įvykių, bet įvairiausių darbo ir namų įvykių raidoje aš galutinai subrendau. Mano šeimoje augo dukrytė Elena, o žmonos pilvuke brendo naujas sūnus Jonas. Tada mano darbas buvo tikriausia rutina: darbas - namai, darbas - namai... Bet, netikėtai, įvykiai pakeitė tą rutiną: prasidėjo istoriniai Sausio 13-osios įvykiai.

Sausio 11-osios rytą, grįžęs iš naktinės pamainos „Jiesioje“, kritau į savo lovą, norėjosi tik numigti. Miegoti teko neilgai: grįžus namo aštuntą ryte, po poros valandų reikėdavo keltis, nes žadinti iš miego pradėdavo mano mažametė, kviesdama „tėti, tėti“. Visi miegai momentu išgaruodavo. Labai labai mylėjau savo mažą dukrą, nors tu ką, skubiai keldavausi pabūti su ja ir džiaugtis šeimos laime. Numigau. Ramiai. Šeimoje. Mylimas.

Pamiegojau – trumpai. Visą dieną praleidau besirūpindamas šeima. Atėjo sausio 11-osios vakaras. Nusprendžiau pasidomėti, ką rodo per televiziją. Pamenu tas vakaro žinias, kai ginti laisvę buvo kviečiami Lietuvos piliečiai. Išgirdau kvietimą burtis kartu ir ginti televizijos stotis, ginti laisvę. Po naktinės pamainos man buvo suteikta pora išėginių dienų, tai kaip tik tada sutapo tinkama proga skirti laiką budėjimui prie televizijos bokšto. Man nuo mažens buvo įskiepyta meilė Lietuvai, aš net nedvejodamas iš kart nusprendžiau būti laisvės gynėju. Šeima mano pasirinkimą sutiko su didžiuliu nerimu, nes tuo metu jau buvo nuo kolaborantų ir slaptųjų sovietų sąjungos tarnybų veiksmų nukentėjusių Lietuvos piliečių. Tuomet savo šeimai pasakiau: privalau būti gynėju.

Gyvenime niekad neskubėdavau, ir tuo džiaugiausi. Buvo jau vėlus vakaras, aš tada ramiai pavakarieniau, pabučiavau miegančią savo dukrelę, ir išėjau. Išėjau naktį. Į nežinią. Oi, oi, koks brangus atsiminimais buvo mielas ir geras tas laikas, kai pajutau būtinybę tapti Lietuvos patriotu.

Lauke buvo tamsu, bet kadangi gyvenau prie senosios Sporto halės, tai netrukus, labai greitai eidamas, atvykau prie Kauno Vaižganto gatvės televizijos bokšto. Ten, prie vartų, jau buvo susirinkę tuzinas vyrų ir keletas moterų. Kaip man tada pasirodė, tikrai nemažai žmonių susibūrė sausio 12-osios naktį. Visi ten buvę – juokavo, tuomet – nemiegojo. Budėjo nuoširdžiai tikėdami laisve, tarpusavyje bendravo visokiausiomis temomis. Žmones tuomet leido patekti į televizijos stoties teritoriją be leidimų, tik pačios televizijos patalpos buvo užrakintos – į jas pašaliniams patekti nebuvo leista.

Sausio 12-osios naktis, paranojiška istorinė paralelė

Pagaliau prasidėjo Sausio 12-osios naktis. Nakties pradžioje niekas nemiegojo. Daug žmonių tada bendravo, bet naktis įveikė - atsiuntė jiems miegą, ir jie ramiai pasiskirstė būti kas kur gali. Ramybė. Miegas. Naktinių pamainų nemiga paskatino mane **nemiegoti – budėti**.

Aš tada - nemiegojau, budėjau prie vartų. Paryčiaus, apie 2 valandą nakties pamačiau, kad prie vartų budėti likau vienas. Atsitokėjau, kad negalima palikti televizijos stoties vartų be priežiūros, kad būtina kviesti tuos kas gali būti ir budėti drauge. Nusprendžiau eiti į televizijos bokšto teritoriją apsižvalgyti: o gal kas dar nemiega kartu su manimi? Nebuvo šalta, bet nelabai malonu: drėgnas ir darganotas oras, atlydys. Budėti lauke tą naktį nebuvo miela, norėjosi lyst kažkur tai, kur būtų šilčiau. Kauno Vaižganto gatvės televizijos bokšto teritorijoje yra toks senovinis nedidelis pastatas, kuriame senų senovėje buvo įkurta carinė radijo stotis. Įdomus, nuošalus pastatas, menkai apšviestas. Nuėjau prie to pastato, prie kurio įėjimo, pamenu, švietė paprasta senovinė lauko lempa. Atidariau senovines duris, ir patekau į nedidelę salę. Patalpa buvo šilta, joje - blausi geltonų lempų šviesa. Salės pakraščiuose keliomis eilėmis buvo sujungtos sovietinio stiliaus geltonos, fanerinės, atlošiamos ir kietos, kino teatruose tais laikais naudotos kėdės. Jose šiltai ir maloniai įsitaisę snaudė žmonės: vyrai ir moterys.

Aš tada pažvelgiau į miegančius ir ramiai susimąščiau. Netikėtai mane aplankė kraupi vizija. Lyg perkūnas trenkė staiga, ir mane aplankė siaubingas vaizdinys: man jie visi pasirodė lyg negyvi, lyg jau būtų žuvę. Kaip kad po vienuolikos metų, 2002-aisiais Maskvos kino teatre mums nežinomos rūšies nuodingomis dujomis buvo išnuodyti čečėnų kovotojai ir jų įkaitais tapę paprasti piliečiai. Rusijos televizija parodė nunuodytus ir likusius kėdėse sėdėti jų bejėgius kūnus. Tada supratau, kad tokį vaizdinį jau kažkada tai mačiau, tada – 1991-ųjų sausio 12-osios naktį. Baugus, neraminantis reginys mane sukrėtė, ir aš nedelsdamas ėmiau visus žadinti.

Viešpatis sakė: **Kodėl miegate? Kelkitės ir melskitės, kad nepakliūtumėte į pagundą!** **

Pasakiau tada visiems ten miegojusiems: „Nemiegokite. Kelkitės ir eikite budėti prie vartų. Nėra kam saugoti, negalima vartų palikti be priežiūros“. Žmonės – atsibudo, nenoriai kėlėsi nuo medinių kėdžių, ant kurių ramiai ką tik miegojo. Kai dauguma nusenusių vėl vangiai grįžo budėti prie vartų, šalia radau du bendraminčius, ir mes trise nusprendėme budėti iki ryto. Kad miegas neimtų, vienas iš jų pasiūlė nueiti pas jį į namus išgerti kavos. Jis gyveno šalia, prie akmeninių Vaižganto gatvės laiptų. Trise nuėjom pas jį, išgėrėm po puodelį šiltos kavos, ir vėl netrukus sugrįžom budėti. Taip jau atsitiko, kad nakties viduryje likom budėti tik trise, kiti kažkur vėl tai išsiskirstė, galbūt dalis jų sugrįžo į senosios radijo stoties pastatą nusnūsti – aš jau tuo nebesidomėjau. Svarbiausia – prie vartų jau buvau ne vienas, **buvome trise**. ***

Nakties atvykėlių suklaidinimas

Budėjome prie televizijos bokšto prieigos vartų ir, kad neužsinorėtumėm miegoti, kalbėjomės. Stebėjome, kas dedasi tolumoje nuo vartų: matėsi blankiai apšviesta Vaižganto gatvės pradžia, matymo akiratis baigėsi ties posūkiu. Stebėjome, ar pasirodys kokia nors transporto priemonė ar karinė technika. Nakties laikas lėtai slinko link ryto, o aplinkinių namų langai buvo tamsūs, be šviesų: jų gyventojai ramiai sau miegojo. Pažvelgiau į rankinį laikrodį: buvo šiek tiek po keturių valandų ryto. Buvo visiška ramybė: nesimatė nei praeivių, nei pravažiuojančių automobilių.

Netrukus, iš Vaižganto gatvės pradžios posūkio išvažiavo automobilis „Žiguli“. Kas buvo įdomiausia – važiavo be šviesų. Lėtai jis artėjo link mūsų budinčių, link Vaižganto bokšto prieigos vartų. Man pasidarė neramu. Jaučiau – kažkas čia ne taip. Privažiavęs prie mūsų, automobilis sustojo. Išlipo du kresni, stambaus sudėjimo vyrai su odinėmis striukėmis. Jų rankos buvo kišenėse, o ant galvų – megztos sporinės slidininkų kepuraitės. Tokias kepuraites laisvalaikiu tais laikais kažkodėl tai labai mėgdavo dėvėti sovietiniai karininkai bei kolaborantai - vos ne išskirtinis aprangos kodas. Lietuvos piliečiai ir laisvės gynėjai – tokių nenešiojo. Palikę automobilį atidarytomis priekinėmis durelėmis, tie du kresni vyrai priėjo prie mūsų trijų – gležnų nemigų, ir netaisyklinga laužyta lietuvių kalba pradėjo su mumis šnekėtis:

- Ča mes iš Sėjmo, mas atvažavom pažūrēt kaip ča sekasi. Kiek ča jusų yra?

Nuo tų atvykėlių dvelkė stiprus neseniai gerto alkoholio kvapas, taip kvepėdavo vyrai gerokai gurkštelėję degtinės. Vienas iš mūsiškių, truputį naivokas, pradėjo jiems pasakoti:

- Čia mes dabar budim tik trise, kiti turbūt miega, nedaug čia budinčių...

Aš supratau savo kolegos naivumą, supratau, kad kalbamės tikrai ne su Seimo gynėjais, tai susitelkiau ir pradėjau garsiai meluoti:

- Suprantate, dabar kol kas trise, bet netrukus, - demonstratyviai pažvelgiau į rankinį laikrodį ir pirštu baksnodamas į jį, tęsiau, - tuoj turi atvykti dvidešimt moterų ir keletas vyrų, mes dabar jų kaip tik laukiam!

Tas mūsų kolega naivuolis, atsisukęs į mane, visų ten buvusių akivaizdoje paklausė:

- Iš kur tu žinai, kad kažkokios tai moterys turi ateiti?

Aš nepasimečiau, ir toliau drąsiai garsėjančiu tonu melavau:

- Tu ką, nežinai, ar ką?! Vakar man sakė, kad ateis, sakė susirinks penktą valandą ryto!

Tada tas mūsų kolega naivuolis nurimo, kelioms akimirkoms nutilo ir atvykėliai. O aš ėmiau dairytis į šalis. Prie Žaliakalnio televizijos bokšto vartų to laikotarpio dienomis statybininkai tiesė šiluminę trasą, ir buvo iškasti grioviai šiluminės trasos vamzdžiams pakloti, šalimais voliojosi stambūs ir ilgi geležiniai vamzdžiai. Pradėjau dairytis kaip man į griovį iš karto griūti ir apsimesi negyvu, jei tie atvykėliai netikėtai išsitrauktų ginklus ir imtų šaudyti. Norėjosi išlikti gyvu, kad galėčiau laisvės gynėjams papasakoti apie užpuolimą. Kažkaip tai padvelkė mirtimi. Laikas akimirksniai sustojo, per tas kelias apsidairymo sekundes atrodė lyg praėjo net kelios minutės, bet per tą trumpą laiką nutiko kažkas labai neįprasto: vienas iš atvykėlių netikėtai apsisuko nuo mūsų, sparčiai nuėjo už to automobilio „Žiguli“, ir už pravirų automobilio dešinės pusės priekinių durelių pradėjo... šlapintis. Tas kitas, likęs prie mūsų, atsisuko į tą besišlapinantį ir garsiai sako:

- Ko ča myži kaip sabaka! [sabaka – rusiškai – šuo]

Kai pastarasis atliko savo gamtinius reikalus, jiedu abu, aiškiai pasimetę, susėdo į automobilį, ir be jokių šviesų, net neapsisukę, įsijungę atbuline pavarą visą ilgą kelio atkarpą iki Vaižganto gatvės pradžios vinguriuodami važiavo, kol išnyko už posūkio. Tada aš pirmąjį kartą supratau prisidėjęs prie Lietuvos laisvės išsaugojimo, o savo kolegoms išaiškinau, kodėl aš tiems girtiems sėbrams melavau: taip buvo demaskuota sovietinės kariuomenės žvalgyba. Jeigu jiedu nebūtų buvę išgėrę ir viską laiku supratę apie klastingą mano melą, tai laisvės gynimo reikalai galėjo būti pasisukę visai kita kryptimi... Laisvės gynėjams tikrai buvo naudingas nakties atvykėlių suklaidinimas.

Pirmosios sausio įvykių nakties atomazga

Netrukus buvo pusė šešių ryto, ir gatvėse jau pasirodė pirmieji pėstieji. Prie vartų pradėjo rinktis laisvės gynėjų pastiprinimas: apsilankė televizijos bokšto techninis personalas, atsibudo televizijos bokšto patalpų miegantieji, budėjimui iš miesto atėjo nauji gynėjai. O tos dvidešimt moterų, kurios tariamai turėjo paryčiais atvykti, ko gero, iš tikrųjų pasirodė. Pusė septynių ryto atvyko būrelis merginų iš netoli buvusio KKI (tuometinio Kūno kultūros instituto) bendrabučio. Atėjo ir vaikinai nešdami iš KKI valgyklos didelį, žalią metalinį termosą su arbata, ir su krepšiu, pilnu tuomet populiarių bandelių su cinamonu. Visi gėrė šiltą arbatą, valgė bandeles, aptarinėjo įvykius prie Seimo ir Spaudos rūmų. Aštuntą valandą ryto, prie Žaliakalnio televizijos bokšto vartų susirinko daugybė žmonių. Nusprendžiau, kad mano misija pasibaigė. Ramia sąžine, giliai apmąstydamas sausio 12-sios nakties įvykius, nuėjau į savo namus, buvusius netoliese - Perkūno aikštėje, pamiegoti. Po bemiegės nakties.

Matyt, Dievas mane siuntė, turbūt Dievas mane laiku pažadino tada.

Mane kamavo nemigos sindromas: nemiegot, budėk... Nemiegojau, ir budėjau prie vartų.

Sausio 13-osios išvakarės

Mano vaikystė prabėgo giminėje - tose Perkūno aikštės apylinkėse, šalimais Vaižganto gatvės radijo ir televizijos bokštų. Kiekvieną rytą anksti atsikėlęs, pro savo namų langus tamsiu paros metu matydavau radijo antenas su žibančiomis raudonomis lempomis. Eidamas į šalimais esančią parduotuvę, visada regėdavau į dangų besiremiantį televizijos bokštą. Vaikystėje tą bokšto dydį lygindavau su kosminio laivo dydžiu, kai daug vėliau paaiškėjo – neklydau: bokštas buvo didingas lygiai taip, kaip ir koks kosminis laivas. Buvau mažas padauža, puikiai žinojau visą Vaižganto gatvės televizijos bokšto apylinkę, žinojau visas tvorų landas, kur buvo galima greičiausiai prasmukti. Kadangi buvau apsukrus ir šiek tiek paišinas, mane mažą mano mama praminė Gavrošu, berniuko personažu iš V. Hugo knygos „Vargdieniai“. Man vaikystėje tas personažas patiko, ir patiko toje knygoje pateikta Gavrošo idėja statyti barikadas. Žaisdami su savo draugais, berniukais, iš seno kartono statydavome savo būstines, ir užsibarikaduodavome taip, kad kiti berniukai negalėtų mūsų įveikti. O kad būtų sunkiau mus įveikti, tai iš šalia esančių ąžuolų rudeninių lapų kūrendavome laužus, kad būtų galima slėptis po dūmų skraiste...

Vaikystė tose apylinkėse – parbėgo. Bėgo laikas, užaugau, subrendau, vedžiau ir susilaukiau dukros.

Buvo sausio 12-osios vakaras, artėjo niūri žiemos naktis – 1991 metų sausio 13-oji. Namie išsimiegojęs po bemiegės sausio 12-osios nakties, dieną leidau laiką su dukrele Elena. Žmona Nomedą pasikvietė kaimynę Giedrę, ir jos paruošė labai daug sumuštinių, privirė daug arbatos, kad mes galėtumėme nunešti visa tai Žaliakalnio televizijos bokšto gynėjams. Klausėmės radijo laidų, žiūrėjome televiziją, ir sekėme kas darosi Vilniuje prie Seimo. Atėjo vakaras, jau temo. Per žinias išgirdome, kad Vilniuje sovietų karinė technika pradėjo važinėti po Vilniaus miestą ir telktis kažkokiam tai tikslui. Nusprendėme, kad jau laikas eiti budėti prie bokšto vartų. Aš su kaimyne Giedre, pasiėmę krepšį sumuštinių, krepšį puodukų, termosus su arbata, išėjome papildyti laisvės gynėjų gretas.

Per nuo vaikystės žinotas tvorų landas aš su kaimyne Giedre netrukus patekome į Vaižganto gatvės televizijos bokšto teritoriją. Ginti laisvos televizijos jau buvo susirinkę daug žmonių. Mes žmones vaišinoje sumuštiniais ir šilta arbata, nes oras nebuvo malonus: į kūnus skverbėsi atlydžio drėgmė ir dargana. Kai sumuštiniai ir arbata buvo išdalinti, kaimynė Giedrė su tuščiais termosais grįžo namo ruošti naujos arbatos ir sumuštinių, o aš likau budėti laisvės gynėjų gretose. Prie televizijos pastato buvo pritvirtintas garsiakalbis, per kurį, arčiau priėjus, girdėjosi Lietuvos televizijos transliuojamos žinios. Visi prie jo budintys gynėjai sukaustę dėmesį klausėsi apie to vakaro įvykus Vilniuje.

Atėjo sausio 13-osios naktis. Kaune budėję laisvės gynėjai netukus išgirdo, kad Vilniuje tankų kolona pajudėjo prie Vilniaus televizijos bokšto. Netrukus išgirdome žinią apie pirmąsias sausio 13-sios laisvės gynėjų aukas. Pamenu, kaip tą akimirką kilo visų ten buvusių šurmuly: daugelis šaukė, švilpė, keikė sovietinės kariuomenės užpuolikus, moterys - verkė. Visi buvo pasimetę, nežinojo ką toliau daryti...

Aš nesutrikau, nes buvau neblogus organizatorius - praeityje studijavau organizatoriaus mokslus. O vaikystėje buvau „Gavrošas“, tas V. Hugo romano „Vargdieniai“ barikadų statytojo, personažo prototipas, kurio įvaizdis buvo mano kraujyje. Tą akimirką visiems ten buvusiems laisvės gynėjams pasakiau lemtingus žodžius, kurie mano pašąmonėje nebuvo jokia naujiena. Sugalvojau pasinaudoti šia situacija: užlipti ant pakylės ir „leniniškai“ * suburti žmones gynybai. Atsimenu, užlipęs ant nedidelės pakylės prie televizijos stoties pastato, aš garsiai, skardžiu balsu kad girdėtų, visiems sušukau:

- Statykim barikadas !!!

Netukus įvyko taip, lyg būtų mostelėta burtų lazdele: vyrai susitelkė, aš garsiai nurodžiau jiems eiti prie vartų: ten šalimais ruošiamų šiluminių trasų gulėjo dideli geležiniai vamzdžiai.

- Kelkim, vyrai tuos vamzdžius, ir remkim juos ant vartų! - sušukau ir parodžiau. Dar pridūriau:

- Ieškokite, ką dar galima sukrauti.

* - Sovietų bolševikų ideologinis vadas V. I. Leninas 1917 metais naktį į balandžio 17-ąją, užsilipęs ant šarvuoties kad sustiprintų įtaką žmonėms, paskelbė savo „balandžio tezes“.

Daugiau organizuoti ir raginti nereikėjo: stiprūs vyrai susikibę stvėrė tuos vamzdžius ir ant jų ėmė krauti šalia gulėjusį bevertį turtą. Vartai tapo visiškai sunkiai praeinama raizgalyne. Pamenu, kažkas filmavo, o po daugelio metų aš pamačiau tuos įsimintinus kadrus.

Praėjo kelios valandos. Visi išgirdome, kaip profesorė Liucija Baškauskaitė per Lietuvos televiziją pranešė užsieniui apie sovietų kariuomenės Vilniuje įvykdytas piktadarybes. Netruks piktavalių veiksmai buvo sustabdyti. Jie išsigando pasauliui paskelbtos tiesos.

Brėško sausio 13 -osios rytas. Vaižganto gatvės televizijos bokšto teritorijoje liepsnojo dešimtis laužų. Žmonės, gynėjai, buvo sunerimę, bet tuo buvo įsitikinę – mes laimėsime !

Kai visai nušvito, pagaliau atėjo ir kiti „gynėjai“ - pagert arbatos, pasirodyti ir savo buvimu įtikinti visus, kad ir jie dalyvavo... Kai niekas negresia, tai prisitaikėliai visada stengiasi būti čia pat.

Epilogas

<https://m.diena.lt/naujienos/kaunas/miesto-pulsas/kaip-kaunas-sausio-13-aja-tapo-laikinaja-sostine-846002>

Dalis vyrų ir moterų, tą baisiąją naktį buvusių prie savivaldybės, nusprendė veikti – nutarė važiuoti į Vaižganto gatvę, kur plakė Kauno televizijos ir radijo techninė širdis – relinės jungties stotis (dabar – Kauno regiono siuntimo tarnyba).

"Tuo metu pagalvojome, kad jei agresoriai ir Kaune užimtų šį tarpukarį menantį pastatą, Lietuva liktų be ryšio su savo gyventojais. Tačiau Kauno radijas ir televizija netruko pradėti transliacijas. Kaunas vėl tapo laikinąja Lietuvos sostine, skleidusią informaciją ne tik mūsų šalyje. Kauno TV signalus, kuriuos buvo galima perduoti ir į palydovą, užfiksavo Suomija, Estija, Latvija ir net JAV", – pasakojo restauratorius Kostas Bielys.

Kostas prisiminė, kad savanoriai gynėjai, atvažiuavę į Vaižganto gatvėje veikusią stotį, čia rado, atrodo, keturis darbuotojus ir **kelis apsaugos vyrus**. ***

Vaižganto gatvės televizijos bokštas buvo labai svarbus Sausio 13 -osios įvykių raidoje: jei jis būtų užimtas, būtumėm netekę Lietuvos televizijos laisvo žodžio, o Lietuvos laisvės iškovojo ketinimai būtų užgniaužti. Galėjo atsirasti žymiai daugiau aukų, ir nežinia, kaip būtų susiklostęs mūsų visų likimas.

Verdiktas ateičiai

Visą šitą istoriją esu papasakojęs profesorei Liucijai Baškauskaitei. Tada ji man pasakė svarbius mano gyvenime žodžius:

- Mes visi, pagal savo sąžinę, turėjome būti tam tikru laiku, ir tam tikroje vietoje.

Tikrai, labai prasmingi žodžiai. Labai džiaugiuosi, kad buvau tam tikru laiku ir tam tikroje, man patikėtoje, vietoje: prie Vaižganto gatvės televizijos bokšto.

Aš kasmet, per sausio 13-ąją, atvažiuoju pažiūrėti ten, prie Žaliakalnio televizijos bokšto. Žvelgiu į aukštus bokštus, į juose degančias raudonas lempas. Ten būdamas ir mąstydamas vis pagalvoju: laikas sustojo, ir aš vėl – laisvės gynėjų gretose. Bet, kasmet, prie tų vartų nebesutinku daugiau kovotojų, niekas per sausio 13-ąją prie televizijos bokšto vartų nebeateina, niekas nepasigenda laisvės laužų. Ten, prie Vaižganto gatvės televizijos bokšto, tomis atminimo akimirkomis visada būna tik tamsa, ir tik raudonai žėrinčios bokšto lempos man sugrąžina to laikmečio prisiminimus.

Mano draugas, menininkas, poetas ir dainius Audris Purlys, išgirdęs šį mano pasakojimą, sukūrė tokią dainą. Pacituosiu šios dainos žodžius: „Bet vėliavos gali suplyšti, paminklai - grindiniu tapti, o mums, pakeliui į Europą, svarbiausia – nesusitepti!“

<https://www.youtube.com/watch?v=WOCIB0teypk>